

KEMIS

pred požarom,
med njim
in po njem

Požar, ki je Kemis zajel 15. 5. 2017, je sprožil upravičeno zaskrbljenost predvsem okoliških prebivalcev, visoki plameni in dim pa ugibanja o nevarnostih za okolje in predvsem za zdravje ljudi. Vsem se iskreno opravičujemo za vse nevšečnosti, povezane s požarom. Na žalost so pristojne državne institucije zamudile priložnost, da bi prebivalcem takoj oziroma pravočasno razložile posledice požara na ljudi in okolje. Podatki o meritvah so od različnih institucij, ki so izvajale meritve, prihajali počasi, neusklajeno in brez razumljive interpretacije. Tudi zaradi tega so se začeli pojavljati ne le strahovi, ampak tudi dezinformacije o rezultatih analiz, pa tudi o dogajanjih, povezanih s samo nesrečo.

Kemis sam ne more nadomestiti vloge, ki jo imajo v pojasnjevanju položaja državne in tudi lokalne institucije. Razumemo, da smo pri sosedih izgubili večji del zaupanja. Ker pa nam ni vseeno, se že od požara naprej trudimo, da pomembne podatke delimo z vsemi, ki jih Kemis, požar ali situacija po požaru zanimajo ali so bili kakor koli prizadeti. In to bomo počeli še naprej. Ne le prek medijev, ampak tudi neposredno v okolju.

Prav vsakega občana Vrhnike in okolice bi želeli obvestiti, da smo že kmalu po nesreči vzpostavili dva posebna razdelka na naši spletni strani www.kemis.si, ki prinašata tekoče novice in odgovore na najpogostejše zastavljena vprašanja.

Emil Nanut, *direktor*

Umeščanje Kemisa v prostor

Podjetje Kemis obstaja od leta 1983, leta 1991 je kot prvo podjetje v Sloveniji izpolnilo pogoje za ravnanje s posebnimi odpadki.

Podjetje Kemis je prvo zemljišče na Vrhniki kupilo leta 1998. Leta 2004 je podjetje začelo upravne postopke za izgradnjo Reciklažnega centra na Vrhniki (SPPC). Ministrstvo za okolje in prostor je določilo, da se lokacijski načrt z vsebino državnega pomena pripravi in sprejme kot Občinski lokacijski načrt za prostorsko ureditev skupnega pomena, ter za to pooblastilo Občino Vrhnika.

Ureditveno območje lokacijskega načrta je bilo na površinah, namenjenih za proizvodnjo, v prostorskih ureditvenih pogojih pa na površini, namenjeni javnim službam in površinam komunalnih dejavnosti, saj je že v preteklosti na tem področju delovala deponija industrijskih in komunalnih odpadkov. Deponijo je predpisala Skupščina občine Vrhnika z odlokom leta 1963, da bi preprečila neurejeno odlaganje odpadkov.

Pri izgradnji objekta Kemis je bilo treba izdelati Presojo vplivov na okolje (PVO), ker je načrtovana zmogljivost objekta presegla mejno zmogljivost 10 t/dan oziroma 3.000 t/leto. Občina Vrhnika je takrat sklicala prostorsko konferenco ter nato s soglasjem Ministrstva za okolje in prostor sprejela program OLN SP za reciklažni center na Vrhniki.

Občinski lokacijski načrt je bil sprejet 18. 10. 2007. Leta 2008 je podjetje dobilo gradbeno dovoljenje in začelo gradnjo, ki je bila končana v letu 2009. Kemisu je bila leta 2009 izdana odločba, s katero je bilo odrejeno poskusno obratovanje za eno leto in potem podaljšano še za eno leto. Leta 2011 je Kemis dobil uporabno dovoljenje, okoljevarstveno

” Kemis ob normalnem delovanju nima negativnega vpliva na okolje. Vedno je deloval v skladu s predpisi in si bo prizadeval, da izpolni vse pogoje tudi za nadaljnje delovanje.

dovoljenje pa je dobil 7. 6. 2013. Zaradi sprememb zakonodaje je prišlo do dveh sprememb v dovoljenju, 15. 2. 2016 in 27. 10. 2016. Dovoljene količine odpadkov na skladišču in količine odpadkov, ki jih lahko obde-

lujemo, se z nobeno od odločb niso spreminjale. Kemis je že pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja obratoval na podlagi dveh okoljevarstvenih dovoljenj, in sicer za emisije snovi v zrak, ki smo ga pridobili v letu 2009 (in v letu 2010 še spremembo tega dovoljenja), in za obdelavo odpadkov, ki smo ga pridobili v letu 2010.

Redna dejavnost Kemisa ni obremenjevala zdravja in okolja, spoštovali smo in še spoštujemo vse predpise in pozitivne prakse, ki se v razvitih državah uporabljajo pri izvajanju takih in podobnih dejavnosti. Kemis pri rednem delovanju ni povzročal čezmejnih vplivov na okolico, niti s hrupom, prašnimi delci niti z drugimi emisijami. Kemis stoji na že degradiranem področju, ki je kot tako opredeljeno zaradi posledic preteklih industrijskih dejavnosti na Vrhniki.

Kemis ima za svoje delovanje vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja in certifikate: ISO 9001, ISO 14001, OSHAS 1800, EMAS in IPPC.

Obstoječa zaščita pred požarom

Kemis je imel izdelan požarni red, izkaze požarne varnosti, postopek ukrepanja v primerih nesreče, kar smo morali predložiti tudi v upravnem postopku pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja. Z okoliškimi gasilskimi društvi smo redno izvajali vaje reševanja in gašenja. S tem smo testirali razpoložljivo opremo za primer požara ali razlivanja nevarnih snovi ter gasilska društva seznanjali z delom podjetja.

Požarna zaščita objekta je bila natančno izdelana. Celoten objekt je bil razdeljen na 23 požarnih sektorjev oziroma

požarnih celic. Vsi sektorji so bili drug od drugega ločeni s požarnimi stenami, ki so preprečile širjenje požara zunaj sektorja. Celoten objekt je bil opremljen z dimnimi, termičnimi in plamenskimi javljalniki požara. Javljanje požara je bilo prek požarne in varnostne centrale povezano z varnostno-nadzornim centrom zunanje varnostne službe. Del objekta (cisternsko skladišče tekočih odpadkov, destilacija in prostor drobilnika) je bil opremljen z avtomatskim gasilnim sistemom Bonpet. V lovilni posodi za cisterne so bili nameščeni javljalniki hlapov organskih topil in javljalnik oz. senzor izlitja tekočin. Vsakodnevno smo odpadke pregledovali tudi z ročno termo kamero.

418
gasilcev

29
PGD

3
poklicne
gasilske
enote

8
članov
štaba
CZ

24
policistov

27
članov osebja
primarne
triaže

3
osebe za
pomoč in pod-
poro na inter-
venciji

INTERVENCIJA OB POŽARU IN NJEN POTEK

Intervencija

Ocena intervencije je pokazala, da je bila ta izpeljana strokovno in učinkovito. Bila je v skladu z načrti ravnanja ob tovrstnih dogodkih.

Kako je potekala intervencija?

- **15. 5. 2017 – ob 19.58** ReCo Ljubljana obveščen o požaru v Kemisu.
- **15. 5. 2017 – ob 20.04** na mesto požara prispe prva enota.
- Med gašenjem opazijo prelitje snovi v Tojnico, gasilci PGD Verd in GB Ljubljana namestijo 10 pregrad/pivnikov.
- **Po 4 urah** gasilci pogasijo požar.
- **16. 5. 2017 – zjutraj** na dogodek prispe mobilna enota ELME, ki začne vzorčiti zrak, zemljine in vode v okolici Kemisa.
- **18. 5. 2017 – ob 16. uri** zaključek intervencije.
- Sodelovalo je 418 gasilcev iz 29 PGD, 3 poklicne gasilske enote, 8 članov štaba CZ, 24 policistov, 27 članov osebja primarne triaže ter 3 osebe za pomoč in podporo na intervenciji.
- V intervenciji ni bil nihče resno poškodovan.
- Gasilci so obvarovali vseh 8 rezervoarjev s tekočimi tudi lahkovnetljivimi odpadki in prostor za destilacijo.

Zahvala gre gasilcem vseh enot, članom CZ, policistom, VGP Dravi in zaposlenim v Kemisu, ki so sodelovali pri gašenju in sanaciji pogorišča, saj so pokazali izjemno strokovnost in požrtvovalnost pri tej intervenciji.

Vzrok požara

Glede vzroka požara še vedno čakamo na zaključek dela pristojnih služb: Ministrstvo za notranje zadeve, Policijska uprava Ljubljana, Sektor kriminalistične policije. Ko nas bodo seznanili z izsledki preiskave, bomo o vzrokih obvestili javnost.

Kaj je zagorelo

Na Kemisu smo, kolikor hitro je bilo to mogoče, objavili seznam odpadkov, ki so bili v skladišču na dan dogodka, 15. 5. 2017. Seznam je dostopen na: <http://www.kemis.si/wp-content/uploads/2017/05/Zaloga-20170515.pdf>.

Tabela prikazuje dve skupini: odpadke, ki jih ogenj ni zajel, in odpadke, ki jih je ogenj zajel. Odpadki, ki so navedeni v kategoriji »odpadki, ki jih je zajel ogenj«, niso tudi dejansko zgoreli. Nekatere je ogenj le oplazil, druge je zalila voda in so se pomešali z drugimi. Od 1.402.162 kg odpadkov, ki so bili tedaj v Kemisu, jih je bilo na področju požara skladiščenih 62 %, 38 % pa jih je bilo skladiščenih zunaj območja požara.

Po tem, ko smo končali s čiščenjem pogorišča, smo prišli do podatkov, kateri odpadki in koliko je bilo tistih, ki so v požaru tudi dejansko zgoreli. Seznam je dostopen na: <http://www.kemis.si/news/podatki-o-zgorelih-odpadkih-v-pozaru/>

Kemis je od požara do danes na odstranitev odpeljal že večino odpadkov, ki so bili na dan požara skladiščeni na našem skladišču. Odpadki, ki so bili zajeti v požaru, so bili odpeljani na uničenje v celoti, na skladišču ostaja še nekaj odpadkov, ki v požaru niso bili zajeti in jih bomo na odstranitev poslali v kratkem.

Od 1.402.162 kg odpadkov, ki so bili v Kemisu skladiščeni na dan požara, jih je je ogenj zajel 871.004 kg. Od teh

” Kemis v svojem predelovalno skladiščnem centru na Vrhniki ne kopiči odpadkov, ampak jih zbira, ustrezno obdela in pripravi za končno obdelavo. Tako pripravljeni odpadki se nato odpeljejo na ustrezno predelavo ali odstranitev.

871.004 kg odpadkov je dejansko zgorelo 201.698 kg odpadkov. Od tega 72.098 kg oziroma 36 % nevarnih odpadkov in 129.600 oziroma 64 % nenevarnih odpadkov. 68.740 kg odpadkov se je v požaru razlilo, ker se je embalaža stalila ali poškodovala. Ti odpadki so se razlili po površini Kemisa oziroma v lovilne posode. Od razlitih odpadkov je bilo 36.720 kg oziroma 53 % nevarnih odpadkov in 32.020 kg oziroma 47 % nenevarnih odpadkov.

Skupaj to pomeni, da je v požaru zgorelo ali se razlilo 270.438 kg odpadkov, od tega 108.818 kg oziroma 40 % nevarnih odpadkov in 161.620 kg oziroma 60 % nenevarnih odpadkov. Vsi ostali odpadki, ki niso zgoreli in predstavljajo razliko med odpadki udeleženi v požaru in odpadki, ki so zgoreli ali se razlili (600.566 kg), so bili ustrezno pripravljeni (s postopkom zgoščevanja z nenevarnimi odpadki in drobljenjem) in poslani na končno odstranitev.

VPLIVI NA OKOLJE

Medresorska delovna skupina za usklajevanje aktivnosti v zvezi s posledicami požara je 6. 7. 2017 izdala končno Poročilo v zvezi s posledicami požara. To je javno dostopno na povezavi: [http://www.vrhnika.si/datoteke/17325kemis_koncno_porocilo_zadnja\(1\)o_porocilo_zadnja\(1\).pdf](http://www.vrhnika.si/datoteke/17325kemis_koncno_porocilo_zadnja(1)o_porocilo_zadnja(1).pdf).

V nadaljevanju navajamo izsledke končnega poročila.

Vplivi na zrak

Zrak na Vrhniki je bil najbolj obremenjen v času požara in v jutru po požaru, ko se je onesnažen zrak zaradi inverzije in nizkih temperatur zadrževal pri tleh. Toda zaradi hitre lokalizacije požara so vrednosti naglo padle pod mejne vrednosti. Že v noči na 16. 5. je bila raven delcev PM 10 primerljiva s koncentracijami na drugih merilnih mestih po Sloveniji, 18. 5. pa tudi koncentracije živega srebra niso presegale mejnih vrednosti za bivalno okolje. Končne analize so pokazale, da požar v Kemisu ni imel dolgoročnega vpliva na kakovost zraka na Vrhniki.

Vplivi na zemljine

Zaradi ugotavljanja vpliva požara na onesnaženost tal je ARSO skupaj z Infrastrukturnim centrom za pedologijo in varstvo okolja (ICPVO) izvedel vzorčenje tal v treh nizih. Vse lokacije so bile usklajene z občinskim štabom civilne zaščite Vrhnika. Ker so bile vse presežene vrednosti onesnaževal (kadmij, nikelj in krom) primerljive med vzorci, odvzetimi na globini 0 do 5 cm in globini 5 do 20 cm, rezultati nakazujejo, da so presežene zakonodajne vrednosti onesnaževal v tleh posledica preteklih dejavnosti, ki so se zgodile pred prihodom Kemisa na Vrhniko in pred požarom dne 15. 5. 2017. Namreč, industrije na tej lokaciji so delovale desetletja pred časom, ko še niso bili uveljavljeni tako

strogi okoljevarstveni standardi, kot veljajo danes. Izjema je bila lokacija na območju izliva požarne vode, pomešane z odpadki iz Kemisa, v Tojnico, kjer vsebnosti preseženih zakonodajnih vrednosti padajo z globino, kar nakazuje, da so presežene vsebnosti onesnaževal posledica izliva v tla zaradi požara.

Onesnaženje potoka Tojnica

Ob gašenju požara je prišlo do iztekanja mešanice gasilnih vod in odpadkov v potok. Sanacija potoka se je začela takoj naslednji dan po požaru. Služba za čiščenje celinskih voda VGP Drava Ptuj in sodelavci Kemisa so takoj začeli mehansko odstranjevati plavajoče onesnaženje z vodne gladine potoka, ki se je zadržalo ob nameščenih pregradah.

*Stanje v potoku
Tojnica na dan
25. julij 2017*

Končni rezultati analiz so pokazali večje onesnaženje potoka Tojnica in njegove brežine. Kemis je na ARSO že oddal sanacijski načrt in bo zagotovil tudi sanacijo.

KEMIS IN POSLOVANJE PO POŽARU

V Kemisu še vedno potekajo dejavnosti sanacije. V sklopu tega čistimo pogorišče, odstranjujemo odpadke in jih pripravljamo za sežig. Vse to je dejavnost, za katero imamo dovoljenje okoljske inšpekcije.

Poleg tega Kemis zdaj deluje tudi kot posrednik za odvoz odpadkov. To pomeni, da določene vrste odpadkov prevzamemo od poslovnih partnerjev na izvoru ter jih oddajamo prevzemnikom v Sloveniji in tujini. Ta dejavnost poteka neposredno od povzročitelja odpadkov do prevzemnika, Kemis odpadkov ne dovaža na lokacijo na Vrhniki.

” Želimo si transparentnega odnosa s krajani, zato o vseh dejavnostih po požaru obveščamo v rubriki »Aktualne informacije po požaru« na spletni strani www.kemis.si, morebitna dodatna vprašanja pa sprejemamo na e-naslov info@kemis.si.

Sanacijo samega objekta smo predvideli v dveh delih. Prvi del je ureditev dela opreme za tekoče odpadke, to je tisti del, ki je bil v požaru delno poškodovan. Ta del sanacije želimo zaključiti v septembru. Drugi del sanacije pa je še vedno odvisen od končnih rezultatov kriminalistične preiskave in vseh drugih potrebnih analiz objekta.

V sklop sanacije seveda sodi tudi potok Tojnica. Predlog sanacijskega programa je Kemis že oddal na ARSO s ciljem, da se sanacija začne v avgustu.

Kemis je za namen morebitnih zahtevkov oškodovancev odprl e-naslov zahtevек@kemis.si. Na spletni strani Kemisa najdete tudi obrazec zavarovalnice, ki ga izpolnjene-ga in podpisanega, skupaj z dokazili posredujete na naslov: Kemis d.o.o., Pot na Tojnice 42, Vrhnika, ali skeniranega na e-naslov: zahtevек@kemis.si

Izdajatelj: *Kemis d.o.o.*
Datum: *julij 2017*
Naklada: *4.300 izvodov*
Tisk: *Založba in tiskarna Pigment d.o.o.*